

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 151/21
Luxembourg, 2. september 2021

Kohtuotsus (kohtuasi C-928/19)
EPSU vs. komisjon

EPSU apellatsioonkaebus: komisjon ei pea rahuldama tööturu osapoolte taotlust rakendada liidu tasandil nende sõlmitud kokkulepet

Euroopa Kohus jättis Üldkohtu otsuse muutmata ja sedastas, et komisjonil on kaalutusõigus otsustamaks, kas on otstarbekas esitada nõukogule niisugune rakendamise ettepanek vastavalt ETL artikli 155 lõikele 2

Komisjon alustas 2015. aasta aprillis konsultatsiooni seoses töötajate teavitamist ja nendega konsulteerimist käsitleva mitme direktiivi¹ kohaldamisala võimaliku laiendamisega liikmesriikide keskvalitsuste ametnikele ja teenistujatele. Mõni kuu hiljem sõlmisid kaks tööturu osapoolt: Délégation syndicale de l'administration nationale et européenne (riigisiseste ja Euroopa avaliku sektori asutuste ametiühingute delegatsioon (TUNED)) ja Employeurs de l'administration publique européenne (Euroopa avaliku sektori tööandjate liit (EUPAE)) selle konsulteerimise raames kokkuleppe, millega kehtestatakse riigisiseste avaliku sektori asutuste ametnike ja teenistujate teavitamise ja nõustamise üldraamistik. Kokkuleppeosalised taotlesid seejärel komisjonilt, et ta esitaks Euroopa Liidu Nõukogule ETL artikli 155 lõike 2 alusel ettepaneku teha otsus, millega vaidlusalust kokkulepet rakendatakse liidu tasandil². Komisjon jättis 5. märtsi 2018. aasta otsusega nende taotluse rahuldamata (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

European Public Service Unions (EPSU), mis on Euroopa avaliku sektori teenistujate ametiühingute liit ja mis osales TUNEDi loomisel, esitas 2018. aasta mais Euroopa Liidu Üldkohtule hagi, nõudes selle otsuse tühistamist. Üldkohus jättis selle hagi rahuldamata³, leides, et ETL artikli 155 lõige 2 ei kohusta liidu institutsioone rahuldama ühist taotlust, mille on esitanud kokkuleppe allkirjastanud osapooled ja millega taotletakse selle kokkuleppe rakendamist liidu tasandil. Üldkohus tõdes, et vaidlusaluse otsuse üle tuleb teha piiratud kontrolli, ja leidis seejärel, et vaidlusalune otsus vastab ETL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustusele ning et selle otsuse põhistus, mis vaidlustati, oli nõuetekohaselt põhjendatud.

Euroopa Kohtu suurkoda, kes vaatas läbi EPSU esitatud apellatsioonkaebust, jättis Üldkohtu otsuse muutmata, tuues esile, et komisjonile on selles valdkonnas jäetud kaalutusruum ja et kohtulik kontroll niisuguste otsuste üle on piiratud.

Euroopa Kohtu hinnang

¹ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1998, L 225, lk 16; ELT eriväljaanne 05/03, lk 327); nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 2001, L 82, lk 16; ELT eriväljaanne 05/04, lk 98) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses – Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioon töötajate esindamise kohta (EÜT 2002, L 80, lk 29; ELT eriväljaanne 05/04, lk 219).

² Sisuliselt ilmneb sellest sättest, et tööturu osapoolte vahel liidu tasandil sõlmitud kokkuleppeid rakendatakse tööturu osapoolte ja liikmesriikide kehtivate menetluste või tavade kohaselt, artiklis 153 käsitletud küsimustes (st sotsiaalpoliitika valdkonnas) aga allakirjutanute ühisel taotlusel nõukogu otsusega komisjoni ettepaneku põhjal.

³ 24. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus EPSU ja Goudriaan vs. komisjon, [T-310/18](#).

Mis esmalt puudutab ELTL artikli 155 lõike 2 grammatilist tõlgendust, siis märkis Euroopa Kohus, et sättes ei ole midagi märgitud komisjoni võimaliku kohustuse kohta esitada nõukogule otsuse ettepanek. Mitmes keeleversioonis kasutatud kohustavate väljenditega on soovitud üksnes väljendada seda, et selles sättes ette nähtud kaks alternatiivset menetlust on teineteist välistavad, kusjuures üks neist on erimenetlus, mis päädib liidu akti vastuvõtmisega.

Mis järgmiseks puudutab selle sätte kontekstipõhist ja teleoloogilist tõlgendust, siis analüüsis Euroopa Kohus seda sätet nende volituste kontekstis, mis on komisjonile antud aluslepingutega, eelkõige ELL artikliga 17 – selle artikli lõikes 1 on antud sellele institutsioonile ülesanne edendada liidu üldisi huve ja lõikes 2 on komisjonile antud üldine seadusandlik algatusõigus. Euroopa Kohus järeldas sellest, et ELTL artikli 155 lõikega 2 anti komisjonile erivolitus, mis kuulub komisjonile ELL artikli 17 lõikega 1 antud rolli raamesse, mis seisneb hinnangu andmises sellele, kas on otstarbekas teha tööturu osapoolte vahel sõlmitud kokkuleppe alusel nõukogule ettepanek selle kokkuleppe rakendamiseks liidu tasandil. Teistsuguse tõlgenduse tagajärg oleks see, et ainuüksi kokkuleppe allkirjastanud tööturu osapoolte huvidel on esimus liidu üldiste huvide edendamise ülesande suhtes, mis on komisjonile antud. Tööturu osapoolte autonoomia, mis on ette nähtud ELTL artikli 152 esimeses lõigus ja mida tuleb arvesse võtta ELTL artikli 151 esimese lõigu kohaselt liidu eesmärgina edendatava tööturu osapoolte dialoogi raames, ei sea niisugust järeldust kahtluse alla. Sellise autonoomia olemasolu, mis iseloomustab tööturu osapoolte vahelise võimaliku kokkuleppe läbirääkimisetappi, ei tähenda, et komisjon peaks nende osapoolte taotluse alusel automaatselt esitama nõukogule ettepaneku võtta vastu otsus rakendada sellist kokkulepet liidu tasandil, sest see tähendaks, et tööturu osapooltele antaks iseseisev algatusõigus, mida ei ole neile ette nähtud.

Euroopa Kohus sedastas lisaks, et EPSU tõstatatud küsimus ELTL artikli 155 lõike 2 alusel vastu võetud õigusaktide seadusandlikust laadist on eraldiseisev sellest, milline pädevus on komisjonil otsustamiseks, kas on otstarbekas esitada nõukogule selle sätte alusel ettepanek, ning et komisjoni niisuguse pädevuse ulatus on sama, sõltumata sellest, kas akt, mille vastuvõtmise ettepanek esitatakse, on seadusandlik või mitte.

Mis lisaks puudutab küsimust sellest, millise ulatusega on vaidlusaluse otsuse üle tehtav kohtulik kontroll, siis nentis Euroopa Kohus, et komisjonil on kaalutusõigus otsustamiseks, kas nõukogule ELTL artikli 155 lõike 2 alusel ettepaneku esitamine on otstarbekas. Arvestades, et komisjon peab sellega seoses andma keerulisi hinnanguid, on seda tüüpi otsuste üle tehtav kohtulik kontroll piiratud. Niisugune kohtuliku kontrolli piirang kehtib eelkõige siis, kui liidu institutsioonidel tuleb, nagu kõnesoleval juhtumil, esiteks võtta arvesse potentsiaalselt lahknemise huve ja teiseks teha otsuseid, mis kätkevad endas poliitilisi valikuid, mille raames tuleb arvesse võtta poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid kaalutlusi.

Viimaseks väitis apellant, et rikuti õiguspärast ootust, märkides, et komisjon kaldus kõrvale oma varasematest, sotsiaalpoliitika valdkonnas avaldatud teatistest. Selle kohta tõdes Euroopa Kohus, et kui institutsioon võtab vastu teatavad käitumisreeglid ja teatab nende avaldamise kaudu, et ta kavatses neid puudutatud juhtumitele edaspidi kohaldada, siis see institutsioon tõepoolest piirab ise oma kaalutusõiguse kasutamist. Siiski ei saa asuda seisukohale, et kuivõrd komisjon ei ole võtnud endale sõnaselget ja ühemõttelist kohustust, ei ole ta seadnud ise endale esmase õiguse sättest tuleneva pädevuse kasutamisel piiranguid, kohustudes enne oma ettepaneku esitamist analüüsima üksnes teatavaid spetsiifilisi kaalutlusi, muutes selle kaalutusõiguse seega kaalutusõiguseta pädevuseks, kui teatavad tingimused on täidetud.

Euroopa Kohus kinnitas niisiis, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, ja jättis EPSU apellatsioonkaebuse tervikuna rahuldamata.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

MÄRKUS: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127